

TITULUS ULTIMUS.

Magnitudo, & Ambitus Urbis.

UT Operi nostro finem imponamus, adjungimus coronidis locò quod titulo secundo promisimus, Urbis Viennensis Magnitudinem, & capacitatem, quæ cùm in celeberrimis etiam per Orbem Civitatibus inter prima earundem numeratur decora, non in mediocri Viennæ Gloriosæ ornamentum cedit, & commendationem, cùm, uti sequentibus ostendetur, maximas etiam Urbs nostra per Orbem Urbes, si non superet, certò amplitudine suâ adæquet; pro comperto enim habemus circuitum illius, si unà cum Suburbis, quæ vastissima elegantissimis Urbibus non imparia ipsorum hostium testimonio numerat, compute- tur (quemadmodum ex Mathematica quapiam demonstratione anno elapso facta, accepimus) esse 20830. passuum, quæ sanè circumferentia ingens est, & propè immensa. Ut autem hanc cum aliis Urbibus comparationem instituamus, eas, quæ ob amplitudinem suam celeberrimæ censentur, commemorabimus, additis Authorum, qui earundem magnitudinem exploratam habuère nominibus: A Principe Urbium Roma exordium sumimus, hæc ut Lipsius l. 3. de Magn. Rom. c. 2. testatur, cum suburbiis ad Ostia usque protensa in circuitu suo olim occupaverat 50000. passus, jam verò postquam

à Gothis est vastata ad 21. vel 22000. passus esse redactam ajunt; David Frölichius tamen Cesareopolitanus Mathematicus, qui Lipsio pluribus annis est recentior, Romam non nisi 20000. suo circuitu moderno continere tempore asserit, ex quo illam Viennâ 830. passibus inferiorem esse cognoscimus.

Constantinopolim Romæ subnecteremus, nisi eodem Lipsio teste illam Romæ circuitu, & amplitudine suâ parem intelligeremus, adeoque & hanc à Vienna superari cognosceremus: quare Româ Neapolim quæ cognominis Regni Metropolis est concedimus: hæc testante Ludovico Gotofredo in Archontologia Cosmica non nisi 7000. passus suo complectitur ambitu, quare integris 13830. passibus à Viennensis Urbis magnitudine eam deficere est necesse.

Neapolim Venetiæ, uti idem Frölichius Author est 1000. superant quidem passibus, 12830. tamen à Viennensis Urbis amplitudine superantur, quæ, quia sunt amplissimæ Italiæ Urbes, nulla alia est, quæ cum Vienna in comparisonem venire queat, unde in Galliam ex Italia transimus.

Parisiolorum vastissimæ totius Galliæ Civitatis (reliquæ enim ob magnitudinem suam, non admodum commendantur) amplitudinem non nisi ex copia incolarum, cum nullum de circuitu ejus Authorem repererimus, licet colligere, Urbs hæc, ut Nicolosius, Maginus, & Frölichius testantur 500000. Incolarum conti-

net, Lipsius tamen réclamat, eámque lib. 3. de Magn. Rom. cap. 3. ad 400000. suo tempore redactam numero defendit: Verùm quidquid sit de Parisiensium Incolarum numero, illud certum videtur, vel parem, vel ampliorem hominum multitudinem Viennæ degere, cum constans est opinio etiam ultra 600000. numerus Viennæ habitantium excurrat, quod vel exinde colligitur, quod vel in unico loco suburbiorum, cui à S. Udalrico est nomen ante modicum tempus 45000. personæ fuerint numeratæ Cæterum ut ad solidiora nos convertamus, platea longissima Parisiorum juxta præfatum Frölichium ad ipsam Civitatis portam extensa, adeoque Urbis diameter, non nisi unicum milliare Germanicum, seu 4000. passus adæquat, sequitur proinde juxta regulam Adriani Mezii totam circumferentiam Urbis 12566. passus non posse excedere, quod etiam confirmare videtur dictum illud Caroli V. Imperatoris Gloriosissimi, qui cum aliquando Lutetiam à magnitudine tantopere celebrari audisset, se Chyrothecam habere reposuit, qua Lutetiam operire posset, Gandavum videlicet intellexerat Flandriæ Caput, quæ Urbs verso in Latinum Gallico idiomate Chyrothecam significat; cum igitur ut Joannes König eruditissimus Geographus in *Vestigiis suis Mathematicis* affirmat, Gandavum ultra 12000. passus suo in ambitu non multum complectatur, consequens est, & Parisios, &

Gan-

Gandavum Viennensis Urbis magnitudinem non adæquare.

Verùm ut etiam in Lusitaniam nos convertamus, Ulyssipponem in comparationem adferamus, quæ Regni illius Urbis Princeps, & omnium est amplissima, sed & hæc ut sæpius memoratus Frölichius confirmat non nisi 8000. passus ambitu suo complectitur, atque adeò cum Vienna in magnitudine componi non debet.

Ne tamen sola in Europa nos detineamus, Oceanum conscendamus, & in Orientem vela faciamus, oggeret se illico, quæ reliquas inter Urbes primatum tenet celeberrima Goa. Verum hæc ut ait Lipsius ambitu 9000. passuum terminatur, ac vel ideo 11830. passibus à Vienna exceditur: ac ut etiam alias, suis quidem jam ruderibus sepultas revocemus in memoriam, Persepolis celebris quondam Imperii Persici civitas 20000. passus numerabat in circuitu: Tauris mediæ Metropolis 16000. complectebatur, sed utraque Viennâ inferior, utrâque superior est Vienna.

Et ne nimium prolixi simus, Cairum modernis etiam temporibus non tam Ægypti, quàm Orbis universi celeberrimum Emporium præmemoratis adnecto: Hoc uti Vansleb. in Rel. de Ægypto pag. 117. scribit 15. Germanica milliaria, seu 60000. passus sua in circumferentia

tia numerabat, sed etiam huic, si debitam proportionem observabimus Vienna potest comparari: nam Cairum quod attinet, nosse oportet, demissas plerumque casas potius quam domos in illa Urbe reperiri, quæ unius contignationis altitudinem non superent, cum è contra hac in Urbe nostra omnes fermè ad tres, plurimæ ad quatuor, & nonnunquam ad quinque contignationes ascendant, in quo si defectum aliquarum per excessum aliarum suppleamus, omnes saltem trium contignationum continebunt altitudinem, quod si igitur una contignatio separetur ab altera, & in unam locaretur una juxta alteram planitiem, triplo Viennam fore majorem, quam superius recensuimus, & quæ prius suo in circuitu passus habebat 20830. iam habituram 62490. adeoque non parem solùm, sed etiam Cairo majorem passibus 2490.

Una restat adhuc magnifica illa, & antiqua Babylon, cujus tota circumferentia uti P. Kircherus in sua turri Babel lib. 2. Sect. 2. asseverat 365. stadia seu 45615. passus continebat, quæ & ipsa olim ædificia habebat augusta, & alta, quæ eodem modo abscindi, & juxta se poni potuissent, ut vel huic soli Vienna impar, & amplitudine sua minor videatur. Verùm quamvis moderno tempore Babylone minor circuitu sit Vienna, si tamen proportionem ab augmento intra 60. circiter annos vel 70. factò, ad futurum intra totidem annos augmentum insti-

stiuamus, reperiemus Viennam Babylone ipsa futuram ampliozem: Vienna enim intra annos 70. circiter non obstantibus lue dirissimâ, & diurno, cruentoque bello ita est aucta, ut quæ sub Ferdinando II. Imperatore Gloriosissimo ultra 80000. homines non numeraverat, jam numerum 600000. superet, quanta futuris 60. vel 70. annis sperare licet incrementa? Certò si terminum istum juxta Arithmeticæ leges per regulam auream inquiramus, comperiemus, intra spatium annorum 70. hominum 3900000. in censum esse redigenda: Cùm autem Urbs ipsa vix amplius plures, quàm defacto continet possit recipere incolas, sequitur locum ipsum proportionaliter in tantum augendum esse, quantum ipse incolarum numerus augebitur, cùm igitur hic sexies, & media parte major sit, consequens est, ipsam Civitatem sexies, & mediâ parte majorem fore, atque aded in tota sua circumferentia numeraturam 136395. passus, qui æquivalent 34. minoribus Germanicis miliaribus, & 395. passibus, & hoc ipso Babylone futuram ampliozem.

Atque hæc sunt, quæ de Viennensis Urbis gloria differenda judicavimus, plura de eadem majora, & laudabiliora dicturi; si instrumenta ad hoc debita, aliorumque, quorum petimus subsidium, ac tempus amplius habuissimus: quemadmodum enim unio in concha absconditur, quæ aliorum oculis objicitur, & suum intus
ser-

fervat theſaurum, ſic Vienneniſis Urbis gloria,
quam hoc libello propoſuimus, gloriæ illius,
quam longè majorem habet Concha eſt, ex cu-
jus venuſtate, & ſplendore facilè latentis de-
cus pretii licet conjecturare.

F I N I S.

